

román katonai konfliktust azon az alapon fogják befejezni, hogy a románok két hónapon belül Besszarabiát kiűriteni tartoznak. Értesüléseink szerint ez a hír alaptalan. Ily szerződést az orosz és a román kormány nem kötött.

A pesti Kártyaházban

Irta: Szomaházy István

Egy ifju sikkasztóval kapcsolatban ismét szó esett mostanában a kártyapinkáról, mely illetékes férfiak állítása szerint több pénzt nyel el Magyarországon, mint az adópénztár s újra felszínre került annak a derék és okos indigénának a neve, aki Deák Ferencet, Kossuth Lajost és Petőfi Sándort rég tulhaladta népszerűségben: a Piatnik Nándoré. Piatnik Nándor már fogalommal lett a Kárpátoktól Muraszentkirályig) (nem mondhatom, hogy az Adriáig, mert a délvidéki részeket a magyar szent korona, második gyára, a fiumei Modeano-cég látja el kártyákkal) s bizonyosra lehet venni, hogy még azok is emlegetik a Piatnik nevet, akik világeleltükben se hallottak Herczeg Ferencről vagy Benczur Gyuláról. A felsőkre gusztáló vidéki szolgabíró, aki reménykedve sóhajta gusztálás közben, hogy „négyet festett Piatnik“ vagy a kávéházi sportsmanné vedlett föld-birtokos, akinek dominiumát, mint ő mondja, az öreg Piatnik vitte el, épp oly közkeletű alakok mint a pesti klubokban letört játékosok, akik fogcsikorgatva olvassák a kártya hátán a Piatnik nevet. Piatnik a könnyű meggazdagodásnak, gyorsan szerzett százazreknek, a rendőrségi cellának, a fényes klubfautenileknek, a külvárosi lebujoznak szimbóluma, melyet a Nemzeti Kaszinó milliomos agglégénye épp úgy ismer, mint a tehetséges zseb-metsző, aki a Chikagó kávéházában kártyázik. Hogyne ismernék a legsötétebb körökben azt az embert, akinek névjegyei millió és milliószámra röpködnek szét minden áldott napon az országban s oda is megtalálják az utat, ahova a közönséges halandó sohasem juthat bel.

Milyen ember Piatnik, öreg-e vagy fiatal, ősz-haju vagy fekete, szeretetreméltó vagy antipá-tikus, ezt nem sikerült megtudnom, mert a gyári irodában, ahol meg akartam interjúvolni a híres férfit, őszinte sajnálatomra nem beszélhettem vele. Egy kisasszony, aki előbb azt mondta, hogy itthon van, utóbb azzal az üzenettel jött vissza, hogy hirtelen sétálni ment, de nekem az volt az impresszióm, hogy megszökött előlem. Nem gondolnám, hogy lelkifurdalásai lettek volna a kártyáin elszórt milliókért, inkább azt hiszem, hogy ezen a vidéken nem ismeretlen alakok az ál-hirlapíró urak, akik egy kis csekélységgel benne szeretnének lenni a Piatnik ur nyereségében. Ig — fájdalom — csak közvetett uton tudhattam meg, hogy Piatnik ur ötvenkétéves, tehát a leg-szebb férfikorában van, hogy — bár még csak harminc éve lakik Magyarországon — törve már beszél valahogy magyarul s hogy ő maga sohasé kártyázik, még alsóst se, bár ezt az egyetlen játé-
kot ő is tudja. Ez már a harmadik ilyen furcsa-ság, amivel életemben találkoztam; Osztendében egy hollandi szivargyárosnak mutattak be, aki maga sohasé dohányzott, Nizzában pedig egy pezsgőgyárosnak, aki elvileg csak vizet ivott. Ezek az urak, úgy látszik, nem közönséges filozófusok!

Arra a kérdésemre, vajjon a háboru alatt na-gyobb-e a kártyafogyasztás, mint a békében, az ügyvezető kisasszony kissé tétovázva azt felelte, hogy nagyobbnak sokkal nagyobb, de távolról se annyi, mint lehetne, ha nem volna súlyos baj a nyersanyagok beszerzésével. A rendeléseknek csak igen kis részét tudják effektuálni, mindenki kártyát akar, az ország minden részéből tömegszámra érkeznek a kőrő, könyörgő, dühös és kétségbeesett rendelő levelek, de a gyárban csak százötven mun-kás van s ennyi a magyar hazardőröknek még a foghegyükre is kevés. Összesen csak hatezer cso-mag kártyát tudnak gyártani naponként, vagyis évenként kétmilliószázkilencvenezer csomagot, holott a triplája, a négyszerese, talán a tizszerese is kevés volna. Hiszen Magyarországon több kár-

tyát szakítanak szét a dühös játékosok, mint ami más, szolidabb országokban az egész kártyafo-gyasztnak megfelel!

A kártyákra, mielőtt forgalomba kerülnek, az állam tudvalevőleg egy bélyeglerovó cédulát ra-gaszt, mert a kincstár, igen bölcsen, jövedelmet akar biztosítani magának a polgárai szenvedélyé-ből. Módomban volt látni egy nagy könyvben azokat az összegeket, amelyeket a Piatnik-gyár kártyabélyeg címén az államnak fizet. Ime a ki-mutatás a lefolyt március legutolsó napjairól: 28-án 2079 korona, 29-én 2598 korona, 30-án 2187 korona, 31-én 2367 korona. Az átlag tehát 2500 koronára tehető naponként. Vagyis: a ma-gyar állam a kártyapénzből havonként körülbelül 75.000, évenként 900.000 koronát kap. Bizvást el lehet mondani, hogy gibicpénz gyanánt ennél sok-kal többet osztanak szét a gavallér játékosok. Ha-sonlításuk csak össze az állam jövedelmét a klubok jövedelmével! Magyarországnak legalább ötven olyan klubja van, melynek félmillió a kártya-jövedelme, ez maga huszonöt millió. Ha ehhez hozzávesszük a többi kaszinó és egyesület pinka-pénzét, legalább is hatvan-hetven millióra rug az az összeg, melylyel a játékosok mindenféle obsku-rus célra adóznak, nem is beszélve a kávéházak kártyaszobáinak jövedelméről. Hiszen — amint a minap olvashattuk — maga a Lipótvárosi Társas-kör több mint százezer koronát rázott ki köny-nyedén a mellényzsebéből, amikor arról volt szó, hogy egy készülő botrányt elfojtsa vele. A het-ven millióval szemben, amit titokzatos kaszinói célokra (többnyire üresfejű stréberek politikai és városatyai érvényesülésére) fordítanak, ami izzadt klub-bérlők és untauglich-croupier-k zsebeiben el-tűnik, az állam kilencszázezer koronát kap. Nem hallatlan botrány, nem fellázító immoralitás ez? Mennyi lelencház, ispotály, tüdőbeteg gondozó in-tézet, agkok aziluma telnek ki abból, ami most a láthatatlan csaternákba befolyik! Az államot hit-vány aprópénzzel fizetik ki, ellenben a pesti klubokban négy-ötféle pinka is van s még a gyu-fatartón, a karosszéken, a söröspoharakon is akad egy-egy lyuk, melynek az a rendeltetése, hogy fantasztikus célokra pénzt dobjanak bele. Az állam mindedig szerényen megelégedett a pikkoló-fiukhoz se méltó borraival, csak most, leg-utóbb, rótt ki a kártyásokra az ugynevezett vi-galmi-adót. De mi ez a vigalmi-adó ahoz az ősz-szeghez képest, melyért ezek a klub-niemandok közbecsülést, tekintélyt, városatyaságot, képviselő-séget és udvari tanácsosságot vásárolnak ma-guknak!

A Piatnik ur helytartóit megkértem, mutassák meg azt a helyiséget, ahol a kártyákat gyártják, de megtagadták a kérésemet, mert a kártyakirály megtiltotta, hogy idegen a szent csarnokokba be-lépjén. Állítólag attól félnek, hogy valaki a Kusai pásztor vagy a stüsszi vadász előállítás módját kilesi. Hiába biztosította őket róla, hogy én nem akarok konkurrens kártyagyárat alapítani, hajtha-tatlanul megtagadták a belépést. Pedig érdekes lett volna a szegény munkások közt járkálni, akik épp oly ambícióval nyomják, vagdalják, csomagolják a slágerek, bandák, bélakasszák, tuletroák, pagát-ultimók százezeit, mintha valami hasznos vetőgé-pet vagy gőzturbinát készítenének. Százötven sze-gény ember, akinek kezéből a vakszerencse, a romlás, a börtönpenész, a léhaság bacillusai az ország husz millió lakosához eljutnak. Ők az arcuk verejtékével dolgoznak, épp oly lelkiismeretesen és buzgósággal dolgoznak, mint társaik a vas-hámorokban, a bányák sötétjében vagy a szántó-földek lapályán, de kezük nyomán nem áldás és jólét fakad, hanem a sikkasztók halálfélelme, az anyák és feleségek könyve, az öngyilkosok hörgése, a fiatal életék züllése és pusztulása. Az udvaron nagy ládákat láttam, melyekben a kész kártyákat elszállítják; önkéntelenül azok a gyapju bálók ju-tottak az eszembe, melyekben egy évtizeddel azelőtt a kolera bacillusait a messze Oroszországból impor-tálták hozzánk. Rendes, szolid, üzleti ládák vol-tak, de én egy pillanatig úgy tekintettem rájuk, mintha mindegyik valami szörnyű pokolgépet rej-tetne magában.

Mikor a kapuboltozat alól, melynek egyik falán egy bádoglagra festett Carreau-tizes — kártyás nyelven: nagy kaszinó — mutatja az utat az iroda felé, ismét kijöttem az utcára, békés és napsugaras áprilisi derű fogadott. A csinos, háromemeletes ház oly szerényen huzódik meg társai között, mintha stikkelő, regényt olvasó kisasszonyok ülnének az ablakai mögött. Pedig a török mesék palackba zárt dsinjei laknak benne, akik, ha egyszer kiszabadulnak, átkot és romlást terjesztve száguldanak végig a paloták és kunyhók fölött.